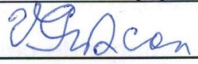

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2
	Regulamentul de organizare și funcționare a repozitoriului instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) – USARB	Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 1 din 11

REGULAMENTUL **de organizare și funcționare a** **repozitoriului instituțional** **ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) –** **USARB**

APROBAT	Senatul USARB, proces-verbal nr. 4 din 24.10.2018	RECTOR	 conf. univ., dr., Natalia GAȘITOI	
VERIFICAT	COMISIA PENTRU PROIECTE ȘI RELAȚII DE PARTENERIAT	PREȘEDINTE	 conf. univ., dr., Valentina PRIȚCAN	
ELABORAT	BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ	DIRECTOR	Elena HARCONIȚA	
	Subdiviziunea USARB	Funcție	Semnătură	Data

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 2 din 11
	Regulamentul de organizare și funcționare a repozitoriului instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) – USARB	

GENERALITĂȚI

1. Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea repozitoriului instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) USARB definește conceptele de bază, scopul, obiectivele, structura și destinația repozitoriului, stabilește principiile de organizare, funcționare, administrare a repozitoriului și reflectă unele aspecte ale dreptului de autor.

2. Denumirea repozitoriului – ORA USARB este o abreviere a denumirii complete a repozitoriului USARB în limba engleză - OPEN RESEARCH ARCHIVE – ARHIVA DESCHISĂ A CERCETĂRILOR.

3. Repozitoriul OPEN RESEARCH ARCHIVE (ORA) – USARB este o arhivă electronică instituțională cu acces deschis, cu depozitare de lungă durată, fiind gestionat de Biblioteca Științifică USARB în vederea acumulării, stocării, conservării și diseminării producției științifice a universității.

4. Repozitoriul a fost creat în cadrul Proiectului TEMPUS Information Services for Improvement Study Quality (MISISQ) - Servicii informaționale moderne pentru îmbunătățirea calității studiilor (01.12.2013 – 30.11.2016).

5. Dezvoltarea, managementul și promovarea arhivei electronice sunt asumate în întregime de bibliotecarii USARB.

6. Repozitoriul instituțional este constituit în contextul următoarelor documente:

- Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova: HG nr. 920 din 15.07.2004;
- Codul educației al Republicii Moldova: nr.152 din 17.07.2014;
- Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014 – 2020 „Educația – 2020”: HG nr.944 din 14.11.2014;
- Strategia de cercetare - dezvoltare a Republicii Moldova până în anul 2020: HG nr. 920 din 07.11.2014;
- Strategia inovațională a Republicii Moldova pentru perioada 2013 – 2020 „Inovații pentru competitivitate”: HG nr. 952 din 27.11.2013;
- Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”: HG nr.857 din 31.1.2013 (Programul „Crearea, dezvoltarea și valorificarea conținutului digital din Republica Moldova pentru anii 2016 – 2020”);
- Strategia de dezvoltare a culturii „Cultura 2020 ”: HG nr.271 din 09.04.2014;

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 3 din 11
	Regulamentul de organizare și funcționare a repozitoriului instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) – USARB	

- Programul național de informatizare a sferei culturii pentru anii 2012 – 2020: HG nr.478 din 04.07.2012;
- Strategia națională în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020: HG nr.880 din 22.11.2012;
- Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe: nr.139 din 02.07.2010;
- Recomandarea Comisiei (UE) 2018/790 din 25 aprilie 2018 privind accesul la informațiile științifice și păstrarea acestora.

TERMENI ȘI ABREVIERI

În înțelesul prezentului Regulament, termenii și noțiunile de mai jos au următoarea semnificație:

Acces Deschis - accesul on-line, gratuit, permanent, nerestricționat la documentele științifice, pe care autorii doresc să le facă disponibile pentru utilizare publică fără restricții financiare, juridice și tehnice, dar, totodată, își păstrează drepturile care le revin asupra creațiilor proprii;

arhivare – depunerea după criterii prestabilite a documentelor în repozitoriu de către deponent;

autoarhivare – depunerea în repozitoriu de către autor, în mod individual, a publicațiilor proprii în baza criteriilor prestabilite și conform reglementărilor privind dreptul de autor;

autor – persoană fizică prin al cărei efort creator a fost creată o operă sau un alt produs intelectual, asupra căruia aceasta deține drepturile de proprietate intelectuală în conformitate cu Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe;

deponent – persoana care are dreptul de a plasa documentele în repozitoriu conform limitelor responsabilităților delegate (autor, bibliotecar, responsabil de facultate, departament etc.);

drept de autor – totalitatea normelor juridice care reglementează raporturile referitoare la realizarea unei opere literare, artistice sau științifice; ansamblul drepturilor subiective de ordin personal nepatrimonial și de ordin patrimonial recunoscute prin lege autorilor operelor de creație intelectuală, literară, artistică, științifică, în scopul protecției intereselor legitime ale creatorilor;

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 4 din 11
	Regulamentul de organizare și funcționare a repozitoriului instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) – USARB	

drept moral de autor – ansamblul de drepturi cu caracter nepatrimonial ale persoanei, care pot fi exercitate doar de autor: dreptul la nume (de a decide sub ce nume va fi adusă opera la cunoștință publică), dreptul de divulgare a operei (de a decide, în ce mod, cum și când va fi adusă opera la cunoștința publicului), dreptul la inviolabilitatea operei (respectarea integrității operei și opoziția la diverse modificări a acesteia, dacă se prejudiciază onoarea sau reputația autorului), dreptul de retractare a operei (de a retrage opera);

drept exclusiv de autor – drept cu caracter patrimonial (de proprietate), cu conținut economic, deținut de către una sau mai multe persoane fizice sau juridice (proprietarii dreptului de autor), prin exercitarea căruia se obțin avantaje materiale ce decurg din valorificarea operei; drept prin care autorii pot să gestioneze (să permită sau să interzică altor persoane) utilizarea rezultatelor activității lor intelectuale prin reproducere integrală sau parțială, difuzare, publicare în culegeri, traducere, comunicare publică, adaptare etc.;

licență Creative Commons – modalitate standardizată prin care autorul oferă/acordă permisiunea de utilizare a lucrării (în limitele dreptului de autor), astfel încât conținutul să poată fi copiat, difuzat, redactat, derivat ș. a. în funcție de tipul licenței;

operă – rezultat al creației intelectuale originale în domeniul literaturii, artei și științei, indiferent de mijloacele de creare, de modul concret și de forma de exprimare, de valoarea și importanța acesteia;

repozitoriu instituțional – o platformă de publicare cu o mare varietate de formate, formează capitalul intelectual digital al unei universități, constituie o componentă esențială a diseminării științifice și un mijloc de gestionare a conținuturilor științifice produse de comunitatea academică, precum și un instrument eficient de sporire a vizibilității autorilor, a rezultatelor cercetărilor și a imaginii universității în ansamblu;

utilizarea operei – reproducerea operei în conformitate cu legislația în vigoare și în măsura justificată de scopul urmărit, fără consimțământul autorului sau a altui titular a dreptului de autor și fără plata remunerației de autor, însă cu indicarea obligatorie a numelui autorului a cărei operă este valorificată și a sursei de împrumut. Se permite fixarea în formă electronică a operelor intrate în domeniul public cu scopul de arhivare de către biblioteci, fără obținerea unui avantaj economic sau comercial, direct ori indirect;

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 5 din 11
	Regulamentul de organizare și funcționare a repozitoriului instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) – USARB	

SHERPA/RoMEO – bază de date care include politicile de copyright și autoarhivare ale editorilor;

SHERPA/JULIET – bază de date care include politicile privind accesul deschis ale finanțatorilor cercetărilor științifice.

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE REPOZITORIULUI ORA – USARB

SCOP: crearea și gestionarea unui sistem sigur de arhivare (depozitare) centralizată a rezultatelor științifico-didactice ale Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, pe termen lung, accesibil pentru oricine, oricând și oriunde.

OBIECTIVE:

- extinderea accesului la cercetarea științifico- didactică universitară;
- augmentarea cercetărilor științifice în USARB;
- creșterea transparenței și eficientizarea comunicării științifice;
- sporirea competitivității, vizibilității și impactului rezultatelor cercetărilor științifice la a nivel național și internațional;
- majorarea numărului de citări a publicațiilor cercetătorilor;
- promovarea imaginii universității și a cercetătorilor;
- crearea unui sistem accesibil și viabil de evidență și control al publicațiilor și autorilor în funcție de diverse criterii (facultăți, catedre, bibliotecă, genuri de documente etc.);
- asigurarea unui mediu eficient și de încredere pentru autori de a-și plasa documentele în format electronic într-o arhivă bine organizată, asigurarea accesului liber la cercetările lor;
- implementarea indicatorilor bibliometrici în cadrul repozitoriului care va contribui la creșterea conținutului științific și a vizibilității instituției, va favoriza adoptarea accesului deschis de către autori;
- atribuirea identificatorilor permanenți obiectelor digitale depozitate, care reprezintă o condiție prealabilă pentru descoperirea durabilă și fiabilă a resurselor;
- identificarea unor noi oportunități de dezvoltare, tehnologii și interfețe care să fie încorporate în repozitorii.

STRUCTURĂ ȘI CONȚINUT

Repozitoriul are un conținut **multidisciplinar** și este structurat în funcție de comunități:

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 6 din 11
	Regulamentul de organizare și funcționare a repozitoriului instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) – USARB	

- **Biblioteca Științifică;**
- **Colecția Instituțională;**
- **Facultatea de Drept și Științe Sociale;**
- **Facultatea de Litere;**
- **Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte;**
- **Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului;**
- **Filiala Bălți a Academiei de Științe a Moldovei;**
- **Istoria și Managementul USARB;**
- **Reviste;**
- **Școala doctorală.**

În interior materialele sunt structurate în colecții conform tipului și genului documentului: articole, anale, anuare, conferințe, colocvii, dicționare, monografii, bibliografii, multimedia, publicații didactice, publicații periodice, publicații metodice, teze de doctorat, prezentări.

Comunitățile includ colecții reprezentate de tipuri și genuri de documente:

- monografii;
- teze de doctorat și autoreferatele tezelor de doctorat;
- culegeri de lucrări științifice;
- articole științifice din reviste și culegeri;
- documente didactice (manuale, note/suporturi de curs, ghiduri metodologice etc.);
- rapoarte științifice;
- brevete de invenții, certificate de înregistrare;
- documente multimedia (video, audio etc.);
- prezentări;
- lucrări bibliografice;
- publicații ale angajaților universității, apărute la alte edituri, în lipsa unei interdicții din partea editurii privind publicarea lor în repozitoriul instituțional.

Documentele sunt plasate în Repozitoriu în orice format digital care poate fi citit de calculator (Tabelul 1). Transpunerea în format electronic a documentelor tipărite se realizează prin fotografiere digitală și/sau scanare.

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 7 din 11
	Regulamentul de organizare și funcționare a repozitoriului instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) – USARB	

Tabelul 1.

Formate recomandate

Categorie document	Extensie fișier	Tip fișier
text	.txt	Plain Text File
	.docx (.doc)	Microsoft Word Open XML Document
date	.pptx (.ppt)	PowerPoint Open XML Presentation
foi de calcul	.xlsx (.xls)	Microsoft Excel Open XML Spreadsheet
machetă document	.pdf	Portable Document Format
imagini	.jpeg, .jpg	JPEG Image
	.gif	Graphical Interchange Format
	.png	Portable Network Graphic
	.tiff, .tif	Tagged Image File
video	.wmv	Windows Media Video File
	.mp4	MPEG-4 Part 14.
audio	.mp3,	MP3 Audio File
	.midi	MIDI File

RESPONSABILITĂȚI

Subdiviziunile structurale ale Universității implicate în organizarea și dezvoltarea repozitoriului dețin următoarele responsabilități:

Secția Știință și Departamentul Relații internaționale:

- coordonează și monitorizează procesul de creare și dezvoltare a Repozitoriului;
- analizează și soluționează diverse probleme și situații privind depozitarea publicațiilor.

Biblioteca Științifică:

- asigură procesul de creare și dezvoltare a repozitoriului instituțional în calitate de executant principal (administrator);
- asigură dezvoltarea repozitoriului sub aspect tehnologic și de conținut;
- recepționează documente / informații de la autori în scopul plasării acestora în Repozitoriu;
- realizează nemijlocit procesul de arhivare a documentelor în repozitoriu;
- oferă consultații autorilor privind autoarhivarea publicațiilor;
- asigură funcționarea software-ului, suportul tehnic și prezervarea publicațiilor electronice;
- utilizează diverse instrumente pentru a promova acest produs informațional pentru toate categoriile de cercetători și cadre didactice;

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 8 din 11
	Regulamentul de organizare și funcționare a repozitoriului instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) – USARB	

- asigură dezvoltarea RI prin implicarea resurselor intelectuale, financiare, creative, de timp.

- aplică Google Analytics în vederea optimizării rapoartelor statistice;
- promovează activ RI în mediul rețelelor recomandate de Webometrics.

Centrul editorial USARB:

- prezintă Bibliotecii formatul electronic al documentelor editate.

ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONAREA REPOZITORIULUI

1. Repozitoriul instituțional ORA USARB este creat în baza software-ului open source (OSS) DSpace, un produs cu sursă deschisă, disponibil gratuit, cu utilizarea protocolului OAI-PMH (Open Initiative Protocol for Metadata Harvesting), echipat cu seturi de funcționalități pentru a facilita depunerea, accesarea și păstrarea publicațiilor științifice.

2. Depunerea publicațiilor în Repozitoriu poate fi realizată prin două modalități: autoarhivarea de către autori a publicațiilor proprii sau arhivarea publicațiilor de către personalul bibliotecii, în cazul în care autorul acordă dreptul de arhivare bibliotecii.

3. Pentru autoarhivarea publicațiilor în repozitoriu autorii au nevoie de autorizarea administratorului de sistem prin atribuirea unui cont de acces ce le oferă dreptul de deponent.

4. Personalul bibliotecii arhivează publicațiile recepționate de la autori, de la Centrul editorial al universității ori cele digitizate ale autorilor USARB din colecția bibliotecii.

5. Publicațiile editate din proiecte și granturi ori surse financiare publice sunt depozitate în Repozitoriu fără restricții.

6. Orice document propus plasării în Repozitoriu obligatoriu trebuie să conțină titlul, numele autorilor, anul de publicare, paginația, adnotarea și cuvintele cheie în limba română și engleză.

7. Lucrarea poate fi plasată în Repozitoriu după semnarea Declarației *privind arhivarea publicațiilor în repozitoriul instituțional* (Anexa 1) (exclusiv lucrările apărute la Centrul editorial USARB).

8. Autorul poate solicita scoaterea publicației din Repozitoriu sau plasarea ei cu text ascuns pe o perioadă de 6 -12 luni.

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 9 din 11
	Regulamentul de organizare și funcționare a repozitoriului instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) – USARB	

9. Dacă documentul aparține unui colectiv de autori este necesară obținerea permisiunii de arhivare de la toți deținătorii dreptului de autor (exclusiv lucrările apărute la Centrul editorial USARB).

10. În cazul în care autorii au cedat drepturile lor editurii, documentul va fi plasat în Repozitoriu în baza acordului încheiat cu editura respectivă.

11. Articolele semnate de autorii USARB din revistele științifice ce nu aparțin instituției bălțene, vor fi arhivate fără permisiunea directă de la editori deoarece condițiile acestora privind arhivarea sunt stabilite prin intermediul bazei de date SHERPA/RoMEO. În cazul absenței politicii de arhivare a unui editor în această bază de date, se va consulta site-ul revistei ori se va solicita în scris permisiunea acestuia de a include textul integral ce aparține autorului bălțean în Repozitoriu.

12. Dacă pe document este indicat finanțatorul cercetării, bibliotecarii vor verifica în baza de date SHERPA/JULIET politicile lor privind accesul deschis la publicațiile elaborate de cercetătorii susținuți de ei.

ACCES. INTERDICȚII

1. Accesul deschis la documentele depozitate în Repozitoriu nu anulează dreptul de autor. Dreptul moral al autorului este inalienabil și rămâne al lui indiferent de metoda de publicare. Dreptul exclusiv (cu caracter patrimonial) la publicație al autorului se realizează prin luarea în mod voluntar a deciziei privind plasarea publicației sale cu acces deschis.

2. În Repozitoriu este asigurat accesul nelimitat la informația bibliografică (metadate) și la rezumatele documentelor.

3. Regimul de acces la documentele plasate cu text integral în repozitoriu poate fi:

- deschis, cu posibilitatea de a citi, descărca, copia, printa, utiliza și distribui documentele cu condiția respectării drepturilor morale ale autorului;
- autorizat pe colecții, valabil numai pentru utilizatorii din rețeaua universității (catedre, facultăți, centre, laboratoare etc.);
- închis pe perioada de embargo (6 - 12 luni), cu posibilitatea terților de a solicita de la autor o copie a textului integral al publicației, cu indicarea scopului utilizării publicației.

4. Responsabilitatea pentru stabilirea regimului de acces la documente revine în exclusivitate autorului, iar responsabilitatea pentru menținerea regimului de acces la

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 10 din 11
	Regulamentul de organizare și funcționare a repozitoriului instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) – USARB	

documente, atât la depozitare, cât și la acordarea accesului la document, revine administratorului repozitoriului.

5. Se interzice modificarea, recompilarea, copierea sistematică sau programată, redistribuirea, publicarea sau reproducerea sub orice formă sau mediu a oricăror texte din documente cu specificații de copyright, drept de proprietate etc. în corespundere cu CC BY-NC.

6. Toate drepturile nerecunoscute în mod expres, sunt rezervate proprietarului de copyright. Utilizatorii autorizați nu trebuie să împiedice sistemele de control ale accesului Repozitoriului.

7. Metadatele documentelor integrate în ORA USARB sunt indexate în Google Scholar și incluse automat în profilul cercetătorului, fiind vizibile în bazele de date scientometrice Web of Science, Scopus, Publish or Perich.

8. Repozitoriul ORA USARB este înregistrat în directoriile [DuraSpace](#), [OpenDOAR](#) și [Registry of Repository Access Open \(ROAR\)](#), Politica privind accesul deschis– în [ROARMAP](#), ceea ce contribuie la sporirea vizibilității și creșterea ratingului USARB în clasamentele internaționale.

CONSERVARE

Documentele vor fi păstrate în repozitoriu pe termen nelimitat prin asigurarea lizibilității continue și a accesului durabil la conținutul acestora.

Se vor face copii de rezervă/siguranță (backup) pentru a permite recuperarea datelor în cazul unor dezastre naturale, defecțiuni ale discurilor de sistem, erori de funcționare a sistemului etc. În caz de dezastru natural se vor face eforturi rezonabile pentru a restabili depozitul la o altă locație adecvată.

RETRAGERE

La apariția litigiilor între autori (încălcarea dreptului de autor, plagiat dovedit, cercetări falsificate, aspecte comerciale etc.), documentele se retrag din regimul de acces deschis până la soluționarea problemelor/litigiilor.

DISPOZIȚII FINALE

Accesul la documente prin intermediul Repozitoriului este organizat în conformitate cu acest regulament. Toate tipurile de acces sunt administrate și reglementate de actele normative, deciziile USARB și legislația Republicii Moldova.

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 11 din 11
	Regulamentul de organizare și funcționare a repozitoriului instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) – USARB	

Prezentul Regulament se completează cu alte prevederi referitoare la organizarea și funcționarea Repozitoriului ORA – USARB, în conformitate cu legislația în vigoare, ordinele Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al R.Moldova și deciziile Senatului USARB.

Avantajele repozitoriului instituțional sunt: deschiderea, crearea unei colecții electronice unitare de materiale științifice ale universității, promovarea acestora în comunitatea științifică internațională, promovarea cercetărilor și a publicațiilor acestora, creșterea indexului de citare a articolelor științifice etc.